

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1ObdoV/21/2013
Identifikačné číslo spisu:	9013898616
Dátum vydania rozhodnutia:	29.12.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Seman
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:9013898616.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Slovenská konsolidačná, a. s., Bratislava, Cintorínska 21, proti žalovaným: 1/ Ing. V. Q., bytom X., 2/ B. Z., bytom L., 3/ JUDr. O. K., bytom Z., o zaplatenie 73 780,12 Eur, vedenej na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 47Cb/660/1993, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Obo 45/2009-548 zo dňa 28. septembra 2010, takto

rozhodol:

Dovolací súd rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Obo 45/2009-548 zo dňa 28. septembra 2010 z r u š u j e a vec vracia odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd prvého stupňa, uznesením č. k. 47Cb/660/1993-504 zo dňa 06. 02. 2009 zamietol žalobu voči žalovanému 2/ a žalovanému 3/, ďalej rozhodol o náhrade trov konania tak, že žalovanému 2/ náhradu trov konania nepriznal a zaviazal žalobcu nahradiť žalovanému 3/ trovy konania vo výške 8 531,15 Eur.

Súd prvého stupňa vychádzal zo zistenia, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovaným 1/, 2/ a 3/ ako členom konzorcia GBH Ružomberok úver vo výške 3 347 700,-- Sk na zaplatenie kúpnej ceny vydražených prevádzkových jednotiek. Podľa úverovej zmluvy zo dňa 18. 12. 1991 sa príjemca úverových zdrojov zaviazal splácať úver rovnomernými štvrtročnými splátkami, pričom posledná splátka bola splatná dňa 30. 11. 1995. Podľa ust. § 106 Zb. zák. č. 109/1964 Zb. Hospodársky zákonník boli všetci členovia konzorcia zo zmluvy o úvere zaviazaní spoločne a nerozdielne. Žalobca si pôvodne uplatňoval celú pohľadávku voči žalovanému 1/. Neskôr žalobu rozšíril aj voči žalovaným 2/ a 3/ tak, že od každého zo žalovaných požadoval konkrétnu čiastku v rozsahu, v akom ju každý zo žalovaných skutočne čerpal a použil. Konkrétne žalovaného 1/ žiadal zaviazat' na 497 307,-- Sk, žalovaného 2/ na 191 700,-- Sk a žalovaného 3/ na 2 031 000,-- Sk. V konaní bola preukázaná skutočnosť, že žalovaní 1/ uhradili dve splátky úveru 23. 07. 1992 a 24. 09. 1992. Po nezaplatení dvoch nasledujúcich splátok právny predchodca žalobcu upomienkou zo dňa 08. 04. 1993, adresovanou žalovanému 1/, upozornil na povinnosť uhradiť splátky podľa podmienok úverovej zmluvy, konkrétne splatné do 25. 12. 1992 a 25. 03. 1993. Právny predchodca zaslal žalovanému ďalšie upomienky na zaplatenie splatných splátok,

avšak tieto uhradené neboli. Dňa 22. 11. 1993 sa preto so žalobou obrátil na súd, ktorou sa domáhal práva na zaplatenie nesplatennej časti pôžičky voči pôvodne žalovanému 1/. Dňa 17. 10. 1996 žalobu rozšíril aj voči žalovanému 2/ a 3/. Obaja však voči tomuto návrhu vzniesli námietku premlčania, a tak súd skúmal, či sa stal dlh splatný skôr a či žalobcom uplatnený návrh bol podaný včas. Podľa článku III. bod 2 písm. f/ bol právny predchodca žalobcu oprávnený žiadať zaplatenie úveru pred uplynutím lehoty v zmluve dohodnutej, ak o. i. aj pri nezaplatení dvoch po sebe nasledujúcich splátok. Prvostupňový konštatuje, že dlh sa stal splatným naplnením tejto zmluvnej podmienky a právny predchodca žalobcu mal právo vymáhať dlh voči dlžníkovi v celej výške. Napriek tomu, že právny predchodca žalobcu dlžníka na zaplatenie celého dlhu písomne nevyzval, takéto právo mu vzniklo a prvýkrát ho mohol uplatniť dňa 26. 03. 1996. Týmto dňom začala plynúť trojročná premlčacia lehota na uplatnenie práva, ktorá uplynula dňom 26. 03. 1996. Žalobca právo proti žalovaným 2/ a 3/ uplatnil až po jej uplynutí dňa 17. 10. 1996. Z uvedeného dôvodu súd žalobu voči žalovanému 2/ a 3/ zamietol.

Na odvolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, rozsudkom č. k. 4 Obo 45/2009-649 zo dňa 28. 09. 2010 napadnutý rozsudok prvostupňového súdu podľa ust. § 219 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

Žalobca dôvody svojho odvolania založil predovšetkým na tvrdení, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. S konštatovaním súdu prvého stupňa, že nezaplatením dvoch po sebe nasledujúcich splátok nastala automaticky aj splatnosť celého dlhu, nesúhlasí. Takýto výklad je podľa neho v absolútnom rozpore s vôľou zmluvných strán vyjadrenou v zmluve, nakoľko podľa zmluvy bol žalobca oprávnený žiadať zaplatenie úveru pred jeho splatnosťou, nie však povinný. Toto svoje právo nevyužil, čo vyplynulo aj z vykonaného dokazovania. Žalobca má ďalej za to, že z ustanovení Hospodárskeho zákonníka vyplýva, že splátky splatné po 17. októbri 1993 boli na súde uplatnené včas, teda nepremičalo sa 8 splátok po 6 945,20 Eur spolu 62 506,90 Eur, vrátane poslednej splátky 6 946,33 Eur. Z uvedených dôvodov navrhol zmeniť rozsudok prvostupňového súdu tak, že zaviazal žalovaného 2/ na zaplatenie 6 363,27 Eur a žalovaného 3/ na zaplatenie 62 506,90 Eur.

Odvolací súd sa s touto argumentáciou odvolateľa nestotožnil. V odôvodnení rozhodnutia uvádza, že tvrdenia odvolateľa o tom, že mal právo a nie povinnosť žiadať o splatenie dlhu, avšak pre uplatnenie alebo neuplatnenie tohto práva je daná určitá lehota, ktorej uplynutím nastáva premlčanie práva. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že dňom splatnosti druhej splátky, teda 25. marca 1993 nastala aj splatnosť celého dlhu, pričom má za to, že slovné spojenie oprávnená žiadať zaplatenie úveru obsahovo vyjadruje splatnosť úveru. Ďalej konštatuje, že pod splatnosťou sa vo všeobecnosti považuje doba, v ktorej má byť záväzok splnený. Pod možnosťou žiadať o splnenie dlhu je potrebné rozumieť možnosť využiť zákonné právne prostriedky na dosiahnutie splnenia. Bez toho, aby v zmluve použitý výraz oprávnenie bol chápaný ako splatnosť záväzku, by oprávnenie nemalo žiadny obsah a uvedené ustanovenie zmluvy by nemalo žiadny význam. Podľa odvolacieho súdu zmluva splatnosť celého dlhu viaže len na nesplatenie dvoch po sebe nasledujúcich splátok. Keďže druhá nezaplatená splátka bola splatná dňa 25. decembra 1993, trojročná premlčacia doba uplynula dňa 25. decembra 1996, teda až po tom, ako žalobca rozšíril žalobu voči žalovaným 2/ a 3/ (dňa 17. októbra 1996). Neprimeraný považuje odvolací súd aj poukaz odvolateľa na ust. § 131a Hospodárskeho zákonníka, nakoľko uplatnenie, resp. neuplatnenie plnenia u žalovaných nemá žiadny vplyv na splatnosť dlhu a plynutie premlčacej doby. Z týchto dôvodov odvolací rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa ust. § 219 O. s. p. potvrdil.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca v zákonom stanovenej lehote dovolanie, nakoľko má za to, že sa mu ako účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/), a konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ a d/). Žalobca v odôvodnení dovolania uvádza, že zmluva o pôžičke bola uzavretá medzi účastníkmi konania podľa ustanovení Hospodárskeho zákonníka, podľa ktorého je na vôli zmluvných strán, aby si v úverovej zmluve upravili podmienky splácania úveru (pôžičky). V zmysle tejto zmluvy je pobočka oprávnená

žiadať zaplatenie úveru pred uplynutím dohodnutej lehoty okrem iného aj pri nezaplatení dvoch po sebe nasledujúcich splátok. Žalobca ďalej poukazuje na ust. § 35 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, podľa ktorého právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale aj podľa vôle toho, kto právny úkon urobil. Poukazuje na to, že z vykonaného dokazovania je zrejmé, že právny predchodca žalobcu nevyužil svoje oprávnenie požadovať zaplatenie celého úveru tak, ako to umožňovala dohoda zmluvných strán, a teda k splatnosti celého úveru pred dohodnutou lehotou nedošlo. Pri tejto súvislosti dovolateľ poukazuje na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý ako súd odvolací v prejednávanej veci rozsudkom zo dňa 15. 04. 2008, uložil súdu prvého stupňa povinnosť skúmať skutočnosť, kedy žalobca podľa čl. III bod 2 písm. d/ Zmluvy o úvere žiadal od žalovaného 2/ a 3/ zaplatenie celého úveru pri nezaplatení dvoch po sebe nasledujúcich splátok, a kedy vyzval žalovaných 21 a 3/ na zaplatenie celého dlhu. Tento právny názor vo svojom rozhodnutí nezohľadnil podľa žalobcu ani prvostupňový ani odvolací súd, ktorý v napadnutom rozsudku vyslovil rovnako odlišný právny názor. Dovolateľ poukazuje aj na argumentáciu odvolacieho súdu, podľa ktorého druhá nesplnená splátka bola splatná 25. 12. 1993, a trojročná premĺčacia doba uplynula 25. 12. 1996. Právny predchodca žalobcu si však mohol právo na zaplatenie dlžnej sumy uplatniť prvý raz dňa 26. 03. 1993 jedine v tom prípade, ak by využil svoje právo a požiadal by dlžníka o zaplatenie celého dlhu, čo sa však nestalo. Žalobca má za to, že štvrťročné splátky, ktoré boli splatné po 17. 10. 1993 (splátky úveru splatné štvrťročne od 25. 12. 1993 do 30. 11. 1995, t. j. 8-krát po 6 945,20 Eur plus posledná splátka 6 945,33 Eur, spolu tak 62 506,90 Eur), nie sú v súlade s ust. § 131a, b Hospodárskeho zákonníka premĺčané.

Na základe uvedeného dovolateľ navrhuje, aby dovolací súd rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č. k. 4 Obo 45/2009-649 zmenil tak, že zmení rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 47Cb/660/96-608 tak, že zaviazá žalovaného 2/ zaplatiť žalobcovi sumu 6 363,27 Eur a žalovaného 3/ sumu 62 506,90 Eur.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas žalobcom, ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1, veta druhá O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie je prípustné podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p., keďže odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu nie je v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd pre jeho stručnosť považuje za nepreskúmateľné. Odvolací súd sa takmer vôbec nevysporiadal s námietkami odvolateľa, ale ani s právnym názorom, ktorý bol vyslovený v prvom rozhodnutí odvolacieho súdu. Preto dovolateľ oprávnene poukazuje na uvedené pochybenie odvolacieho súdu. Odvolací súd sa vôbec nevysporiadal s tým, ako splatnosť úveru bola dohodnutá v zmluve o úvere.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.